

ที่ ทส 0302/ 2236

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7
ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

28 กันยายน 2548

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ
พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1 ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิกเครื่องหมายใช้
ยานพาหนะ พ.ศ. จำนวน 150 ชุด
2 บันทึกวิเคราะห์สรุปร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและ
การยกเลิกเครื่องหมายใช้ยานพาหนะ พ.ศ. จำนวน 150 ชุด

ด้วย คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2548 เห็นชอบกับหลักการของ
ร่างแผนพัฒนากฎหมายแห่งชาติ ประจำปี 2548 ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)
ประธานอนุกรรมการกำกับการพัฒนากฎหมายของส่วนราชการเสนอ โดยร่างแผนพัฒนา
กฎหมายแห่งชาติ ประจำปี 2548 มีร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิก
เครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. บรรจุอยู่ด้วย

ในการนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความประสงค์จะเสนอร่าง
กฎกระทรวงดังกล่าว ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายของกรมควบคุมมลพิษ
และคณะกรรมการพัฒนากฎหมายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คณะรัฐมนตรี
พิจารณา โดยมีรายละเอียดปรากฏตามร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิก
เครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. และบันทึกวิเคราะห์ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย
การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2)

/ฉะนั้น...

ฉะนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงขอความร่วมมือจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้โปรดนำร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายยงยุทธ ตียะไพรัช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

กองนิติการ

โทร. 0 2298 2510

โทรสาร 0 2298 2507

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิก
เครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ.

หลักการ

เพื่อแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิก
คำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดหรือชั่วคราว หรือการใช้
ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายดังกล่าว เพื่อความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานและ
เพื่อประโยชน์ต่อการติดตามตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวงฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑) แก้ไข
เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและ
รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของ
พนักงานเจ้าหน้าที่และป้องกันปัญหาจรรยาบรรณที่ขัดแย้งในระหว่างที่ทำการตรวจสอบ ประกอบกับได้มีการ
ปฏิรูประบบราชการโดยกำหนดให้มีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้น และให้
ภารกิจของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โอนไปเป็นของกระทรวงทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงสมควร
แก้ไขให้ถูกต้องเสียในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
ว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวหรือเด็ดขาด หรือการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๖๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขโดยมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าการใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวและทำเครื่องหมาย "ห้ามใช้ชั่วคราว" ไว้ที่ยานพาหนะนั้น

ข้อ ๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ชั่วคราวอาจใช้ยานพาหนะนั้นได้แต่เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขปรับปรุงยานพาหนะมิให้ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ หรือ

(๒) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบยานพาหนะหลังจากมีการแก้ไขปรับปรุงยานพาหนะนั้นแล้ว

การไ้ยานพาหนะเพื่อวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้แต่ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก และภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่มืคำสั่งห้ามไ้ยานพาหนะชั่วคราว

ข้อ ๔ ในกรณีไ้ยานพาหนะตามข้อ ๓ (๑) หรือ (๒) ถูกทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ขณะมีผู้โดยสาร สัตว์ หรือสิ่งของ บรรทุกอยู่ในยานพาหนะนั้น ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะไ้ยานพาหนะเพื่อการนั้นได้ต่อไปเพียงเท่าที่จำเป็นแต่ต้องไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ถูกทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว”

ข้อ ๕ ภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๓ วรรคสอง เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ชั่วคราวได้แก้ไขปรับปรุงยานพาหนะแล้ว ไ้ยานพาหนะนั้นพร้อมหลักฐานการแก้ไขปรับปรุงไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบ ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่ายานพาหนะนั้นยังคงก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาจนำยานพาหนะไปแก้ไขปรับปรุงและนำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบไ้ได้อีกจนกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะนำยานพาหนะไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่ง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะมีภูมิลำเนา นั้น ทำการตรวจสอบก็ได้

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบแล้วเห็นว่ายานพาหนะที่นำไปแก้ไขปรับปรุงตามวรรคหนึ่ง ไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่ง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะมีภูมิลำเนา นั้น แล้วแต่กรณี ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามไ้ยานพาหนะชั่วคราวและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากยานพาหนะนั้น

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะมีภูมิลำเนา นั้นได้ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามไ้ยานพาหนะชั่วคราว และเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากยานพาหนะนั้นแล้ว ให้แจ้งการยกเลิกคำสั่งห้ามไ้ยานพาหนะชั่วคราวและการเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากยานพาหนะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ยกเลิกและเอาเครื่องหมายดังกล่าวออก

ข้อ ๖ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ชั่วคราวนำยานพาหนะมาใช้โดยฝ่าฝืนวัตถุประสงค์ตามข้อ ๓ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) หรือไ้ยานพาหนะเพื่อการขนส่งผู้โดยสาร สัตว์ หรือสิ่งของขณะถูกคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราวจนพ้นระยะเวลาตามข้อ ๔ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจสอบแล้วเห็นว่ายานพาหนะนั้นยังคงก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้เด็ดขาด

และทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ไว้ที่ยานพาหนะนั้นแทนเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ทั้งนี้ โดยไม่ต้องรอให้พนักงานกำหนดเวลาตามข้อ ๓ วรรคสอง แต่อย่างใด

ข้อ ๗ เมื่อพนักงานกำหนดเวลาตามข้อ ๓ วรรคสอง ยานพาหนะใดที่ถูกสั่งห้ามใช้ชั่วคราว ตามข้อ ๒ ยังไม่สามารถแก้ไขสภาพที่ก่อให้เกิดมลพิษดังกล่าวได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่ง ห้ามใช้เด็ดขาดและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ไว้ที่ยานพาหนะนั้นแทนเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ทั้งนี้ ไม่ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบพบที่ใด

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะใดที่ถูกสั่งห้ามใช้ชั่วคราวไม่นำ ยานพาหนะนั้นมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบจนพนักงานกำหนดเวลาตามข้อ ๓ วรรคสอง ให้แจ้ง นายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ นายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย และพนักงาน สอบสวนแห่งท้องที่ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะมีภูมิลำเนา แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ ห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้ยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำยานพาหนะนั้นไปแก้ไขปรับปรุงและ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบ

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่จะขอเอกสารหลักฐานการแก้ไขปรับปรุง ยานพาหนะจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองมาประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เคลื่อนย้าย ยานพาหนะออกจากสถานที่ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกให้หยุดเพื่อตรวจสอบและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ภายใน ๖ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับอนุญาตให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะ หากพัน กำนหนดเวลาดังกล่าวให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะโดยวิธีการลากจูงหรือโดยวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิด มลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

ข้อ ๙ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาดได้แก้ไข ปรับปรุงยานพาหนะแล้ว ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขอให้ทำการตรวจสอบ

การตรวจสอบยานพาหนะตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะมีภูมิลำเนานั้น แล้วแต่กรณี จะไปทำการ ตรวจสอบยังสถานที่ที่ยานพาหนะจอดอยู่หรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองนำยานพาหนะนั้นไปให้ ทำการตรวจสอบยังสถานที่ที่กำหนดก็ได้

ในกรณีที่ทำการตรวจสอบแล้วเห็นว่า ยานพาหนะตามวรรคหนึ่งไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะมีภูมิลำเนานั้น แล้วแต่กรณี ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ออกจาก ยานพาหนะนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๕ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐ เครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” และเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ให้เป็นไปตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๑ เครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด” ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

- (๑) สำหรับรถยนต์ให้ติดไว้ที่ด้านนอกของกระจกบังลมด้านหน้าซ้ายมือของผู้ขับขี่
- (๒) สำหรับรถจักรยานยนต์ให้ติดไว้ที่ด้านข้างของถังน้ำมันทั้งสองข้าง
- (๓) สำหรับเรือให้ติดไว้ที่กราบเรือทั้งสองข้าง

ในกรณีที่ไม่สามารถติดเครื่องหมายตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ได้ ให้ติดไว้ที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะที่สามารถมองเห็นได้ง่ายและชัดเจน

ข้อ ๑๒ คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๒ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ หนังสือรับรองการอนุญาตตามข้อ ๘ และคำร้องขอให้ทำการตรวจสอบตามข้อ ๙ ให้เป็นไปตามแบบที่กรมควบคุมมลพิษกำหนด

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวหรือคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด และทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด” หรือยกเลิกคำสั่งพร้อมด้วยเครื่องหมายดังกล่าวแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และนายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๔ ให้เครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด” ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำไว้ที่ยานพาหนะตามข้อ ๑ หรือ ข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๔๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๔๒) และแบบของคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๑ ข้อ ๓ ข้อ ๕ และข้อ ๖ หนังสือรับรองการอนุญาตตามข้อ ๕ และคำร้องขอให้ทำการตรวจสอบตาม ข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ .. เดือน..... พ.ศ.

(.....)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(สำหรับใช้กับรถยนต์)

แบบ ทส ..

๗.๕ ซม.

ห้ามใช้ชั่วคราว

(ด้านหน้า)

วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.

๒๐ ซม.

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวด้านหน้า ให้ใช้พื้นสีเหลืองตัวอักษรสีดำ

๗.๕ ซม.

รถยนต์ยี่ห้อ.....หมายเลขทะเบียน.....

วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.

นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....

(.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่

สังกัด.....

(ด้านหลัง)

คำเตือน

ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา
ในกรณีที่ไม่นำไปตรวจสอบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ออกคำสั่งจะต้องถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด

๒๐ ซม.

แบบ ทส. ..

แบบเครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราว
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
(สำหรับใช้กับรถจักรยานยนต์)

๑๐ ซม.

๑๕ ซม.

ห้ามใช้ชั่วคราว

รถจักรยานยนต์ยี่ห้อ..... หมายเลขทะเบียน.....
วันที่ออกคำสั่ง...../...../..... เวลา.....น.
นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../.....
ลงชื่อ.....
(.....)
พนักงานเจ้าหน้าที่
สังกัด.....

คำเตือน

ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา
ในกรณีที่ไม่นำไปตรวจสอบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ออกคำสั่งจะต้องถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวให้ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีเหลืองขอบสีดำ

แบบเครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราว
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับเรือ)

๒๐ ซม.

ห้ามใช้ชั่วคราว

เรือยี่ห้อ..... หมายเลขทะเบียน.....

วันที่ออกคำสั่ง...../...../..... เวลา..... น.

นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....

(.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่

สังกัด.....

คำเตือน

ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา
ในกรณีที่ไม่นำไปตรวจสอบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ออกคำสั่งจะต้องถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด

๓๐ ซม.

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวให้ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีดำ

(สำหรับใช้กับรถยนต์)

แบบ ทส ..

๗.๕ ซม.

ห้ามใช้เด็ดขาด

(ด้านหน้า)

วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.

๒๐ ซม.

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาดด้านหน้า ให้ใช้พื้นสีแดงตัวอักษรสีขาว

๗.๕ ซม.

รถยนต์ยี่ห้อ.....หมายเลขทะเบียน.....

วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น.

นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....

(.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่

สังกัด.....

คำเตือน

ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

(ด้านหลัง)

๒๐ ซม.

แบบ ทส. ...

แบบเครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาด
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับรถจักรยานยนต์)

๑๐ ซม.

๑๕ ซม.

ห้ามใช้เด็ดขาด

รถจักรยานยนต์ยี่ห้อ..... หมายเลขทะเบียน.....
วันที่ออกคำสั่ง...../...../..... เวลา.....น.
นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../.....
ลงชื่อ.....
(.....)
พนักงานเจ้าหน้าที่
สังกัด.....

คำเตือน
ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือไร้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาดให้ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีแดงขอบสีดำ

แบบ ทส. ..

แบบเครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาด
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับเรือ)

๒๐ ซม.

๓๐ ซม.

ห้ามใช้เด็ดขาด

เรือยี่ห้อ..... หมายเลขทะเบียน.....
วันที่ออกคำสั่ง...../...../..... เวลา.....น.
นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../.....
ลงชื่อ.....
(.....)
พนักงานเจ้าหน้าที่
สังกัด.....

คำเตือน

ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือรับประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาดให้ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีดำ

**บันทึกวิเคราะห์สรุปร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิก
เครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ.**

**1. สาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิก
เครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. มีดังต่อไปนี้**

1.1 ยกเลิกกฎกระทรวงฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2541) และกฎกระทรวงฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และให้ใช้ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. แทน

1.2 สาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ที่แตกต่างจากกฎกระทรวงฉบับเดิม คือ

(1) เพิ่มเติมนบทจำกัดสิทธิตามรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามแบบการยกร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวางไว้

(2) กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ในขณะที่มีผู้โดยสาร สัตว์ หรือสิ่งของบรรทุกอยู่ในยานพาหนะนั้นใช้ยานพาหนะได้ต่อไปเท่าที่จำเป็น แต่ต้องไม่เกิน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ถูกทำเครื่องหมาย

(3) กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด” สามารถนำยานพาหนะที่ถูกทำเครื่องหมายไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ที่ตนเองมีภูมิลำเนาตรวจสอบและเพิกถอนเครื่องหมาย หรืออาจขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปทำการตรวจสอบยังสถานที่ที่ยานพาหนะถูกทำคำสั่ง “ห้ามใช้เด็ดขาด” จอดอยู่ก็ได้

(4) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่ตรวจสอบและพิจารณาเกี่ยวกับการยกเลิกคำสั่ง “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด” เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วจะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่มีการยกเลิกคำสั่งและเอาเครื่องหมายออกจากยานพาหนะดังกล่าว

(5) ในระหว่างที่ถูกทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะใช้ยานพาหนะเพื่อการอย่างอื่นที่ไม่ใช่เป็นการนำไปแก้ไขปรับปรุง การนำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ หรือการใช้ยานพาหนะเท่าที่จำเป็น ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ถูกทำเครื่องหมายไม่ได้ และถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบพบว่ามลพิษที่เกิดขึ้นเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ได้ทันทีโดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่ทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว”

(6) เมื่อครบกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่ออกคำสั่ง “ห้ามใช้ชั่วคราว” เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะไม่นำยานพาหนะมาให้ตรวจสอบ หรือไม่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะมีภูมิลำเนาร้องขอให้เพิกถอนคำสั่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่ง “ห้ามใช้ชั่วคราว” มีหน้าที่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนรถยนต์ นายทะเบียนเรือตามกฎหมาย

ว่าด้วยเรือไทย และพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะแล้วแต่กรณีทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(7) กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ สามารถเคลื่อนย้ายยานพาหนะ ที่ถูกทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ออกจากสถานที่ตรวจสอบได้โดยไม่ต้องทำการลากจูง แต่จะต้อง ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 6 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับอนุญาตให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะ

(8) เปลี่ยนแปลงขนาดของเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ และวิธีการทำเครื่องหมาย ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(9) เพิ่มบทเฉพาะกาลเพื่อให้แบบเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ และแบบคำสั่ง ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกใหม่

2. ความจำเป็นที่ต้องเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

เนื่องจาก กฎกระทรวง ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2541) และกฎกระทรวงฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2542)

ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้ตรา ออกมาใช้บังคับเป็นเวลานานแล้ว และมีข้อกำหนดบางประการที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราช กฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบกับนายกรัฐมนตรี มีนโยบายว่าในโอกาสครบรอบ 200 ปี ของการจัดทำกฎหมายตราสามดวง สมควรที่จะได้มีการชำระสละง กฎหมายทั้งระบบเพื่ออำนวยความสะดวกและสังคมของประเทศ จึงได้เสนอให้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมาย พร้อมทั้งได้เสนอแนวทางในการยกเลิก แก้ไข เพิ่มเติม กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ โดยกำหนดเป็น 3 หลักการ และ 15 แนวทาง ซึ่งคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอในคราวการประชุมเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2547 และให้ถือว่าการ พัฒนากฎหมายเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่กระทรวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ต้องให้ความสำคัญและต้องให้ความร่วมมือ โดยกรมควบคุมมลพิษได้เสนอให้มีการบรรจุร่างกฎกระทรวง ในเรื่องนี้ไว้ในแผนพัฒนากฎหมาย ประจำปี 2548 ด้วย ซึ่งการแก้ไขปรับปรุงร่างกฎกระทรวงดังกล่าว อยู่ในหลักการที่ 3 แนวทางที่ 15 การทบทวนกฎหมาย โดยรับฟังข้อเสนอแนะของผู้บังคับกฎหมาย เป็นระยะ ๆ ตามมาตรา 35 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่มีหลักการให้หน่วยงานของรัฐสำรวจ ตรวจสอบและทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ทันสมัย และเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือสอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและความ มั่นคงของประเทศ โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว และลดภาระของประชาชน ประกอบกับพระราช กฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 ได้บัญญัติว่า “มาตรา 4 การ เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้ เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้ (5) ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบาย สำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนด” จึงจำเป็นต้องเสนอร่างกฎกระทรวงดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

3. รายละเอียดของเรื่องที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

3.1 ประเด็นสำคัญที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

(1) ขอให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการของร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการทำ และการยกเลิกเครื่องหมาย การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. ตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ

(2) ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รับร่างกฎกระทรวงว่าด้วยแบบเครื่องหมาย การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. ไปพิจารณาตรวจร่างและนำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

3.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

(1) เพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวง ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2541) และกฎกระทรวงฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมมลพิษจากยานพาหนะให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยการให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการสั่งให้หยุดยานพาหนะเพื่อตรวจสอบหรือเข้าไปในยานพาหนะ หรือกระทำการใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องยนต์ และอุปกรณ์ของยานพาหนะ และหากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ายานพาหนะดังกล่าวมีมลพิษเกินกว่ามาตรฐานก็ให้มีอำนาจสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้นชั่วคราว หรือเด็ดขาด โดยทำเครื่องหมายไว้ ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะนั้น ๆ ซึ่งเป็นกลไก ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ยังต้องทำการกิจดังกล่าวต่อไป เว้นแต่จะมีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อถ่ายโอนให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทน

(2) เนื่องจากกฎกระทรวงฉบับเดิมได้ตราออกมาใช้บังคับก่อนที่จะมีพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงมีข้อกำหนดบางประการใน กฎกระทรวงดังกล่าวที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการประชาชน และไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงแก้ไขไปเสียทีเดียวพร้อม ๆ กัน ได้แก่ การเปิดโอกาสให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ทำเครื่องหมายสามารถนำยานพาหนะดังกล่าวไป ขอเพิกถอนเครื่องหมายกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่นั้น การผ่อนผันให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองยานพาหนะใช้ยานพาหนะที่ถูกทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ได้ตามความจำเป็น กรณีมี ผู้โดยสาร สัตว์ หรือสิ่งของอยู่บนพาหนะนั้นขณะถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ทำเครื่องหมาย การเคลื่อนย้าย ยานพาหนะที่ถูกทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ออกจากสถานที่ตรวจสอบโดยไม่ต้องทำการลากจูง หรือการเพิ่มมาตรการที่เข้มงวดกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไข ปัญหามลพิษจากยานพาหนะและนำยานพาหนะนั้นมาใช้ในทางสาธารณะ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่มี อำนาจทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ได้ทันทีที่ตรวจพบว่ายานพาหนะดังกล่าวมีมลพิษเกินกว่า มาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งมาตรการที่เสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงดังกล่าวจะช่วยลดภาระที่ประชาชนจะต้อง

ปฏิบัติตามกฎหมาย และเพื่อสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อผลร้ายที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษของตน อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมลพิษจากยานพาหนะ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กรมการขนส่งทางบก, กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี และราชการส่วนท้องถิ่น จะต้องให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ได้กำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำเนินการตรวจสอบมลพิษจากยานพาหนะมีหน้าที่ต้องแจ้งและประสานงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบไว้ด้วยแล้ว

3.3 หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดทำภารกิจ

เนื่องจากปัญหามลพิษจากยานพาหนะมิได้เกิดขึ้นพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งโดยเฉพาะ การดำเนินการในเรื่องนี้จึงมีทั้งส่วนที่เป็นภารกิจของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะแต่งตั้งให้ผู้ใดคนหนึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายได้ ซึ่งปัจจุบันได้มีการแต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ไม่อาจมอบหมายภาระดังกล่าวให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนได้เพราะเป็นการใช้อำนาจรัฐที่มีผลกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลโดยตรง

3.4 ความจำเป็นในการตรากฎกระทรวง

มลพิษที่เกิดจากยานพาหนะ เช่น ฝุ่นละอองขนาดเล็ก ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไฮโดรคาร์บอน และ เสียงดังจากการจุดระเบิดและการเผาไหม้เชื้อเพลิง หากสัมผัสหรือได้รับในปริมาณที่มากพอเป็นระยะเวลานาน ๆ จะเกิดการสะสมและเป็นอันตรายต่อร่างกาย รวมทั้งส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยได้ โดยเฉพาะในเขตชุมชนเมือง และในเมืองใหญ่ ซึ่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดกลไกในการควบคุมในเรื่องนี้ไว้แล้วโดยให้ตราเป็นกฎกระทรวง และให้ใช้มาตรการทางปกครองสำหรับการควบคุมเบื้องต้นโดยการออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ และลงโทษทางอาญาเมื่อมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรการทางปกครองดังกล่าว

3.5 ความซ้ำซ้อนของกฎกระทรวง

ไม่มีความซ้ำซ้อน เพราะเป็นเพียงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการการดำเนินมาตรการทางปกครองกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่เป็นรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ เรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย และอากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ เท่านั้น ส่วนรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกยังคงเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งมาตรการทางปกครองที่กำหนดขึ้นดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3.6 ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

แม้ว่าร่างกฎกระทรวงในเรื่องนี้จะสร้างภาระให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะก็ตาม แต่ก็จะเป็นไปตามหลักผู้ก่อให้เกิดมลพิษต้องเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่าย (Polluter Pay Principle) ซึ่งหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะมีการตรวจสอบยานพาหนะของตนอยู่เป็นประจำ การที่จะถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ทำเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะย่อมจะเป็นไปได้ยาก และขณะเดียวกัน การตรวจสอบดังกล่าวมิได้สร้างความยุ่งยากให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งการกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะมีหน้าที่ต้องควบคุมมลพิษจากยานพาหนะของตนจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อประชาชนในอันที่จะลดปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัย และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของประเทศ

3.6 ความพร้อมของรัฐ

เนื่องจากปัจจุบัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แต่งตั้งให้ข้าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ทั้งที่อยู่ในสังกัดและที่มิได้อยู่ในสังกัด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ในระดับหนึ่ง และอาจแต่งตั้งเพิ่มเติมหากเห็นว่าที่มีอยู่แล้วยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษจากยานพาหนะ โดยกรมควบคุมมลพิษจะทำหน้าที่ในการอบรมและให้ความรู้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นระยะ ๆ ประกอบกับเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจวัดมิได้มีราคาที่แพงจนเกินไป จึงไม่น่าเป็นอุปสรรคในการจัดหาเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานแต่อย่างใด

สำหรับการเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย กรมควบคุมมลพิษ ได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ แผ่นปลิว การโฆษณาผ่านทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ การจัดนิทรรศการในชุมชน และในเมืองใหญ่ ๆ และการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการแก้ไขมลพิษจากยานพาหนะในโครงการ “คลินิกไอเสีย” เป็นต้น

3.7 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ดังเหตุผลที่ได้กล่าวไว้แล้วใน 3.3 การดำเนินการในเรื่องนี้ไม่อาจที่จะบังเกิดผลตามวัตถุประสงค์ได้หากมอบให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงหน่วยเดียวเพราะพื้นที่ในการดำเนินการมีทั่วทั้งประเทศ ซึ่งการใช้วิธีประสานงานและทำงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้ง การนำทรัพยากรของแต่ละหน่วยงานที่มีอยู่แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด น่าจะเป็นวิธีที่เหมาะสมในการดำเนินการกิจในเรื่องนี้ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกิจ ดังนี้

- (ก) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (ข) กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
- (ค) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคและสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
- (ง) กรมควบคุมมลพิษ
- (จ) กรมการขนส่งทางบก และ
- (ฉ) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3.8 วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

(1) กรมควบคุมมลพิษจะติดต่อประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนและแนวทางในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ ที่มีปัญหามลพิษทางอากาศรุนแรง เช่น กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น สำหรับในท้องที่อื่นกรมควบคุมมลพิษจะให้การสนับสนุนการให้ความรู้ในการดำเนินการตามกฎหมายที่กำหนดไว้ และวิธีการตรวจวัดที่ถูกต้อง ส่วนการจัดตั้งจุดตรวจสอบมลพิษขึ้นอยู่กับนโยบายของส่วนราชการนั้น ๆ ว่าสมควรจะมีการตั้งจุดตรวจสอบมากน้อยเพียงใด

(2) การตรวจสอบมลพิษจากยานพาหนะ พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการสุ่มเรียกยานพาหนะตรวจสอบ เพราะเป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติที่จะเรียกยานพาหนะทุกคันเพื่อตรวจสอบ ซึ่งการตรวจสอบยานพาหนะแต่ละคันจะใช้เวลาไม่มากนัก และสามารถแสดงผลของการตรวจสอบได้ในทันทีหลังจากที่ดำเนินการแล้วเสร็จ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ไม่เห็นด้วยกับผลการตรวจสอบหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ก็สามารถที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539

3.9 อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

กำหนดให้กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการออกแบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ หนังสือรับรองการอนุญาตให้นายานพาหนะที่ถูกทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” และคำร้องขอให้ทำการตรวจสอบเพื่อเพิกถอนเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ซึ่งก่อนที่จะมีการดำเนินการอย่างใด ๆ ในเรื่องนี้กรมควบคุมมลพิษจะต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

3.10 การรับฟังความคิดเห็น

กรมควบคุมมลพิษ ได้ขอความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรมการขนส่งทางบก, กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี เมืองพัทยา, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรุงเทพมหานคร โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการขนส่งทางบก, กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี และเมืองพัทยา เห็นชอบกับร่างกฎกระทรวงที่กรมควบคุมมลพิษยกร่าง แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรุงเทพมหานคร มีข้อสังเกต ดังนี้

(1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความเห็นว่า เห็นควรแก้ไขร่างกฎกระทรวง ข้อ 12 (1) เป็นสำหรับรถยนต์ ให้ติดเครื่องหมายไว้ที่ด้านในหรือด้านนอกของกระจกบังลมด้านหน้าซ้ายมือของผู้ขับขี่ เนื่องจากมีผู้ร้องเรียนว่า

(ก) การติดที่กระจกบังลมด้านหน้าขวามือของผู้ขับขี่ เป็นการบดบังทัศนวิสัยในการขับขี่รถยนต์

(ข) การติดสติ๊กเกอร์ไว้ด้านใน สำหรับยานพาหนะที่ติดฟิล์มกรองแสงที่กระจกบังลมด้านในทั้งแผ่น ทำให้ฟิล์มกรองแสงเสียหายเมื่อลอกสติ๊กเกอร์ออก

(2) กรุงเทพมหานคร มีความเห็น ดังนี้

(ก) ควรปรับปรุงเพื่อยกเลิกการขอเอกสารจากประชาชน เช่น หลักฐานการแก้ไขปรับปรุงในข้อ 5 และแบบคำขอให้ตรวจสอบ เนื่องจากหลักฐานดังกล่าวไม่ใช่เอกสารที่จะมาขอละเว้นการตรวจมลพิษ ในทางปฏิบัติเมื่อประชาชนมาขอให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจมลพิษก็สามารถดำเนินการให้ได้ทันที

(ข) ควรปรับปรุงเพื่อรวมเอกสารที่ใช้งานอยู่คือ คพ.1 คพ.2 คพ.3 และ คพ.4 ให้อยู่ในเอกสารเดียวกัน เพื่อลดขั้นตอนการทำงานและการกรอกเอกสาร โดยเลือกข้อมูลที่สำคัญเท่านั้น เพื่อให้ประชาชนเสียเวลาที่จุดตรวจจับมลพิษให้น้อยลง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาในการกรอกเอกสาร

(ค) ประเด็นใน ข้อ 5 วรรค 2 กรุงเทพมหานครเห็นด้วยกับร่างดังกล่าว อย่างไรก็ตาม กรมควบคุมมลพิษจะต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมด้วยการสนับสนุนให้ท้องถิ่นทั่วประเทศสามารถดำเนินการได้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนการสนับสนุนระบบจัดการและตรวจสอบข้อมูล และงบประมาณสำหรับใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อจัดส่งเอกสารภายหลังจากที่มีการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้โดยจะต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนการประกาศใช้

(ง) ประเด็นความแตกต่างของการใช้คำว่า “ห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว” และ “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด” และ “ห้ามใช้เด็ดขาด” ในร่างกฎกระทรวงยังไม่ชัดเจน

(จ) ขนาดของเครื่องหมายห้ามใช้มีขนาดใหญ่เกินไป ควรลดขนาดและเปลี่ยนตำแหน่งที่ติดเครื่องหมายหน้ากระจกใน ข้อ 12 (1) เป็นด้านซ้าย เพื่อไม่ให้บังทัศนวิสัยในการขับขี่

(ฉ) ข้อ 7 วรรค 2 ในร่างกฎกระทรวงฯ ยังขาดความชัดเจนของผู้ที่จะต้องแจ้งนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

(ช) ควรพิจารณาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และพนักงานสอบสวนเป็นนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ด้วย

กรมควบคุมมลพิษ ได้นำข้อสังเกตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และของกรุงเทพมหานคร เสนอให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายของกรมควบคุมมลพิษ พิจารณาในคราวการประชุมครั้งที่ 6/2548 เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2548 โดยมีผู้แทนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและผู้แทนกรุงเทพมหานคร เข้าร่วมพิจารณาด้วย ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้แก้ไขแบบและวิธีการติดเครื่องหมายตามความเห็นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยแบบเครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวสำหรับรถยนต์ (ด้านหน้า) ใช้พื้นสีเหลือง ตัวอักษรสีดำ สำหรับรถจักรยานยนต์ ใช้ตัวอักษรสีเหลืองขอบตัวอักษรสีดำ แบบเครื่องหมายห้ามใช้

เด็ดขาด สำหรับรถยนต์ (ด้านหน้า) ใช้พื้นสีแดง ตัวอักษรสีขาว สำหรับรถจักรยานยนต์ใช้ตัวอักษรสีแดง ขอบตัวอักษรสีดำ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้แก้ไขแบบเครื่องหมายตามมติที่ประชุมแล้ว ส่วนกรุงเทพมหานคร ไม่พอใจและเห็นชอบกับร่างกฎกระทรวง และกรมควบคุมมลพิษได้นำเสนอให้คณะกรรมการการพัฒนา กฎหมายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาในคราวการประชุมครั้งที่ 6/2548 เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2548 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างกฎกระทรวงตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ รวมทั้งให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

4. วิเคราะห์ผลกระทบของการลงมติของคณะรัฐมนตรี

4.1 ผลกระทบต่อนโยบายของรัฐบาล

ไม่มี

4.2 ผลกระทบต่อความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ

ไม่มี

4.3 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมหรือเฉพาะ

ไม่มี

4.4 ผลกระทบต่อการเงินและงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการจัดตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้อเครื่องมือที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องมือตรวจวัดควันดำ เครื่องตรวจวัดเสียง เป็นต้น

4.5 ผลกระทบทางสังคมและการเมืองต่อบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม

ไม่มี

4.6 ผลกระทบต่อการเตรียมการตามร่างกฎกระทรวง

ไม่มี